

TÜM - ÇEVRE ANLAYIŞI VE TASARIM

Özer Kabaş

Bugünün genel tasarım sorunları ancak belli koordinatların kesiştiği yerde yaşamını sürdüren bireylerin TÜM - ÇEVRELERİNİ doğru tanımladıktan sonra açıklık ve somutluk kazanmaya başlar. Bu nedenle tasarım sorunlarını çok kapsamlı bir toplumsal sorumluluktan soyutlamak da olanaksızdır. Tüm - çevreyi doğru algılama yöntemi açısından Bildirişim Kuramı öncülerinden A. Moles şöyle demektedir :

" Algılamak seçmek demektir; ve dünyayı anlamak, seçimsel algılamanın kurallarını bilmekle olur ancak " 1

Seçimsel algılamanın kurallarını bilmek insan çevresini oluşturan tüm nesne ve bildiri ve de haber. niteliğindeki maddelerin yöntemli algılanmasın dan başka birşey değildir.

Bildirişim kuramının çevre açısından getirdiği görüşler ve bu kuramın estetik boyutları ilk defa 1958 de Abraham Moles tarafından yayınlanmıştır. O zamana kadar haber - alma kuramı üzerine yapılan çalışmalarda " estetik algılama " sorunu şüpheyle karşılanıyor ve maceracı olarak görülüyordu.

Bugün ise insan - çevre ilişkisi, insan alıcılarının (duyu organları) dış dünyanın verici ve kanallarına göre işlev kazanması, ve insan beyinde estetik boyutların gelişmesi enikonu önem kazanmıştır. Estetik davranış üzerine olan çalışmaların 1960 larda G.T. Fechner ile başladığını söylebiliriz.

Ondan sonra Gestalt ve psiko - analitik kuramlar bugünün psiko-biyolojik çalışmalarına kadar önemli bir gelişme göstermiştir. Bugün halâ estetik

---

1 MOLES, ABRAHAM. Information Theory and Aesthetic Perception. Univ. of Illinois Press, Urbana Chicago , London .
Giriş Bl.